

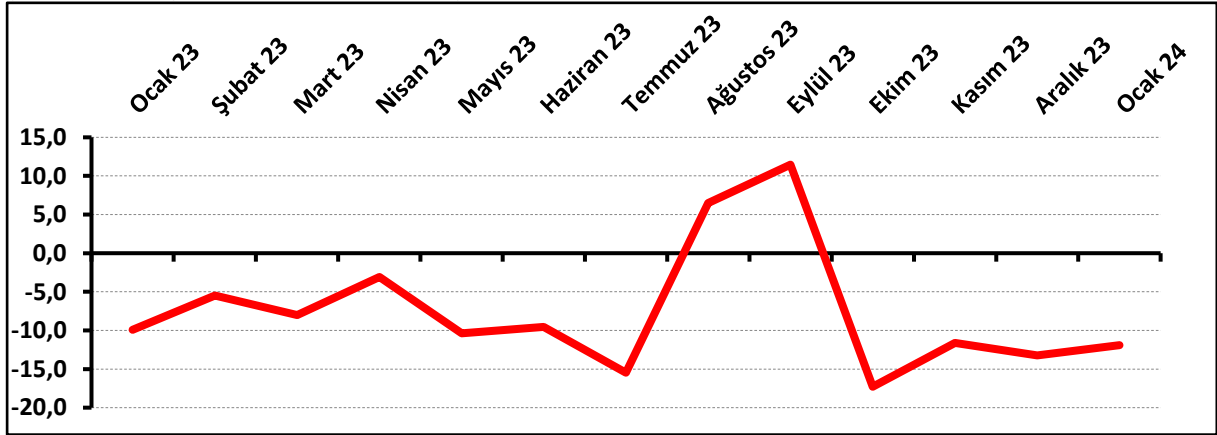
PERAKENDECİLERİN YÜZDE 71,4'Ü SATIŞ FİYATINDA ARTIŞ BEKLİYOR

TEPAV Perakende Güven Endeksi (TEPE), Ocak ayında bir önceki yılın aynı dönemine göre 2,0 puanlık azalış, bir önceki aya göre ise 1,3 puanlık artışla -11,9 puan değerini aldı. TEPE anketine katılan perakendecilerden geçtiğimiz 3 ayda işlerin durumunun kötüleştiğini belirtenlerin oranı Ocak 2024'te yüzde 62,7'den yüzde 59,2'ye, önümüzdeki 3 ayda işlerinde kötüleşme bekleyenlerin oranı ise yüzde 45,5'ten yüzde 45'e geriledi. Önümüzdeki 3 ayda satış fiyatında artış bekleyenlerin oranı ise yüzde 71,4 oldu. Perakende güveni bir önceki aya kıyasla artış gösterse de negatif seyrini korudu. Bölgeler bazında incelendiğinde ise Ocak ayı perakende güveni en fazla Batı Karadeniz'de geriledi.

Perakende güveni geçen yıla kıyasla azalırken geçen aya kıyasla arttı

TEPE değeri, -11,9 puan değerini alarak geçen yılın aynı dönemine göre 2,0 puan azalırken geçen aya göre 1,3 puan arttı. TEPE değerinin yıllık değişiminde geçtiğimiz 3 ayda işlerin durumuna yönelik değerlendirmelerdeki kötüleşme ve gelecek 3 aya ilişkin satış beklentisindeki zayıflama etkili oldu. Diğer taraftan, mevcut stok düzeyinin normalin altında olduğu yönündeki 13,9 puanlık değişim endekse olumlu yansıdı.

Şekil-1. TEPE (Ocak 2023 – Ocak 2024)¹

Tablo-1. TEPE, Aylık Seri

	Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Haziran	Temmuz	Ağustos	Eylül	Ekim	Kasım	Aralık
2022	-12,8	-10,6	-12,4	-22,2	-16,1	-19,0	-4,8	-5,1	-3,9	6,8	-1,0	-9,3
2023	-9,9	-5,5	-8,0	-3,1	-10,4	-9,5	-15,5	6,5	11,5	-17,3	-11,6	-13,2
2024	-11,9											

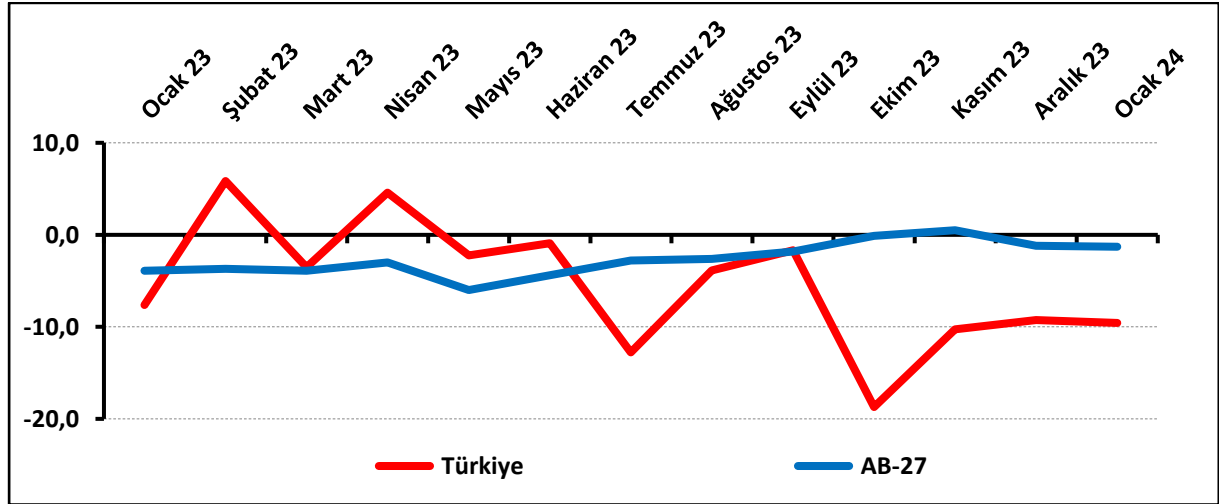
¹ Bültendeki tablo ve grafikler -aksi belirtilmediği sürece- mevsimsellikten arındırılmış serilere göre hazırlanmıştır.

Perakendecilerin geleceğe yönelik satış beklentisi geçen aya ve geçen yıla kıyasla azaldı

Önümüzdeki 3 aya ilişkin satış beklentilerinin denge değeri Ocak 2024'te -9,6 puan oldu. Buna göre önümüzdeki 3 aya ilişkin satış beklentileri, bir önceki aya göre 0,3 puan, bir önceki yılın aynı ayına göre 2,0 puan azaldı.

Ocak 2024'te TEPE anketi katılımcılarından önümüzdeki 3 ayda işlerinde iyileşme bekleyenlerin oranı yüzde 22,1'den 25,1'e yükselirken işlerinde bir değişiklik beklemeyenlerin oranı ise yüzde 32,3'ten yüzde 29,9'a geriledi. Katılımcıların yüzde 45'i işlerinde kötüleşme beklediğini belirtti. İyileşme beklentilerinde mevsimsel ve sezonluk etkiler belirleyici olurken kötüleşme beklentilerinde yükselen maliyetler nedeniyle satış fiyatlarının artması, alım gücünün düşmesi ve talebin daralması gibi gerekçelendirmeler öne çıktı.

Şekil-2. Önümüzdeki 3 aya ilişkin satış beklentisi (Ocak 2023 – Ocak 2024)

Tablo-2. Önümüzdeki 3 aya ilişkin satış beklentisi

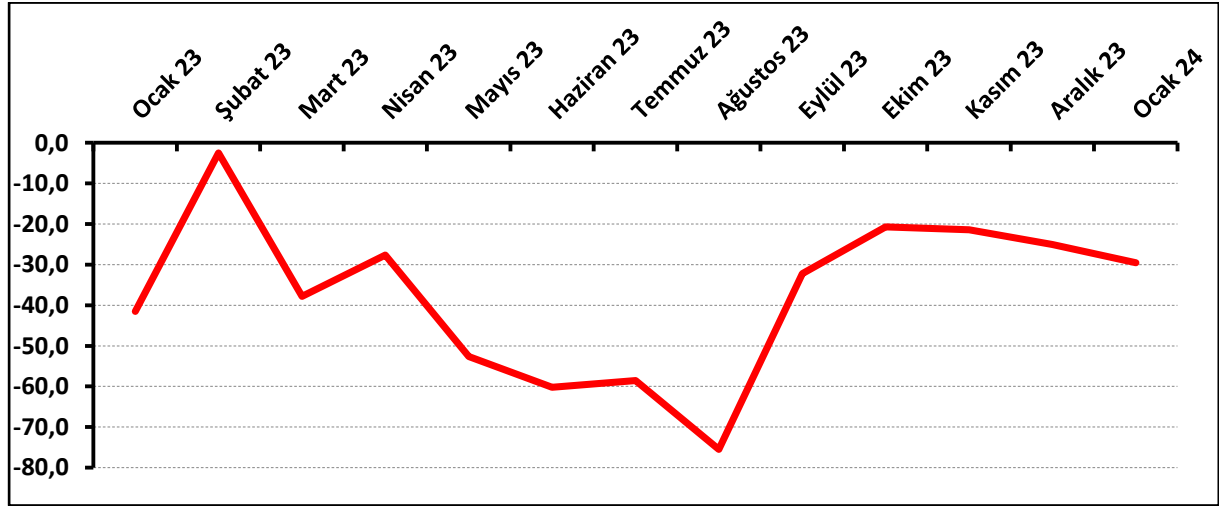
	Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Haziran	Temmuz	Ağustos	Eylül	Ekim	Kasım	Aralık
2022	-13,8	-10,4	-6,0	-12,3	-7,6	-8,6	4,0	-2,3	1,0	12,8	4,1	4,3
2023	-7,6	5,8	-3,5	4,6	-2,2	-0,9	-12,8	-3,9	-1,7	-18,7	-10,3	-9,3
2024	-9,6											

İşlerin durumuna ilişkin değerlendirmelerde iyileşme görülse de olumsuz algılar ağırlıkta

İşlerin (geçen yılın aynı dönemine göre) durumuna yönelik değerlendirmeler, Ocak 2024'te -29,5 puan değerini alarak Aralık 2023'e göre 4,5 puan azalırken Ocak 2023'e göre 12,0 puan arttı.

Ocak 2024'te TEPE anketi katılımcılarının yüzde 22'si geçen yılın aynı dönemine göre işlerinde artış olduğunu belirtirken işlerinde düşüş olduğunu belirtenlerin oranı yüzde 51,5 olarak belirlendi. Geçen yıla göre işlerinde bir değişiklik olmadığını belirtenlerin oranı ise yüzde 26,5 oldu.

Şekil-3. İşlerin geçen yılın aynı dönemine göre durumu (Ocak 2023 – Ocak 2024)

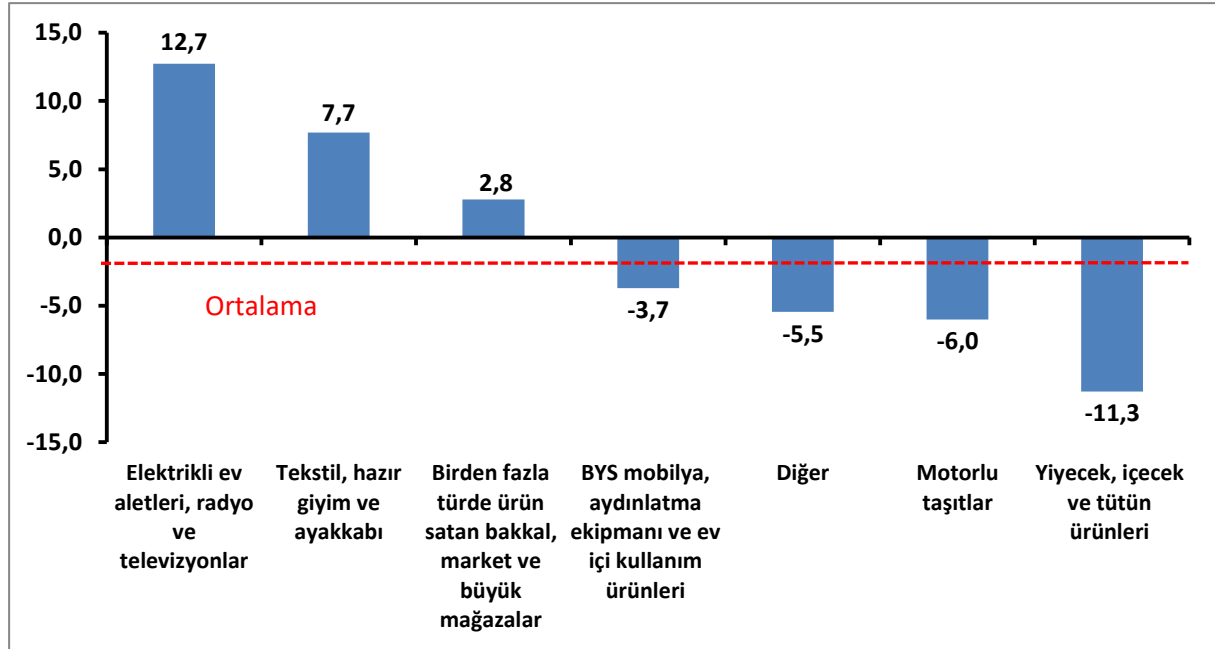
Tablo-3. İşlerin geçen yılın aynı dönemine göre durumu

	Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Haziran	Temmuz	Ağustos	Eylül	Ekim	Kasım	Aralık
2022	-53,3	-64,9	-64,0	-64,8	-58,6	-72,1	-21,7	-29,1	-41,5	-52,0	-6,1	-67,4
2023	-41,5	-2,5	-37,8	-27,7	-52,7	-60,2	-58,5	-75,5	-32,2	-20,7	-21,4	-25,0
2024	-29,5											

Perakende güveni en fazla “elektrikli ev aletleri, radyo ve televizyonlar” sektöründe arttı

Perakende güvenine alt sektörler itibarıyla bakıldığında, Ocak 2024'te, geçen yılın aynı dönemine göre “elektrikli ev aletleri, radyo ve televizyonlar”, “tekstil, hazır giyim ve ayakkabı” ve “birden fazla türde ürün satan bakkal, market ve büyük mağazalar” sektörlerindeki değişim ortalamanın üzerinde gerçekleşirken “mobilya, aydınlatma ekipmanı ve ev içi kullanım ürünleri”, “diğer (akaryakıt istasyonu, eczane, parfümeri, nalbur, zücaciye, kırtasiye, vb.)”, “motorlu taşıtlar” ve “yiyecek, içecek ve tütün ürünleri” sektörleri ise ortalamanın altında değer aldı.

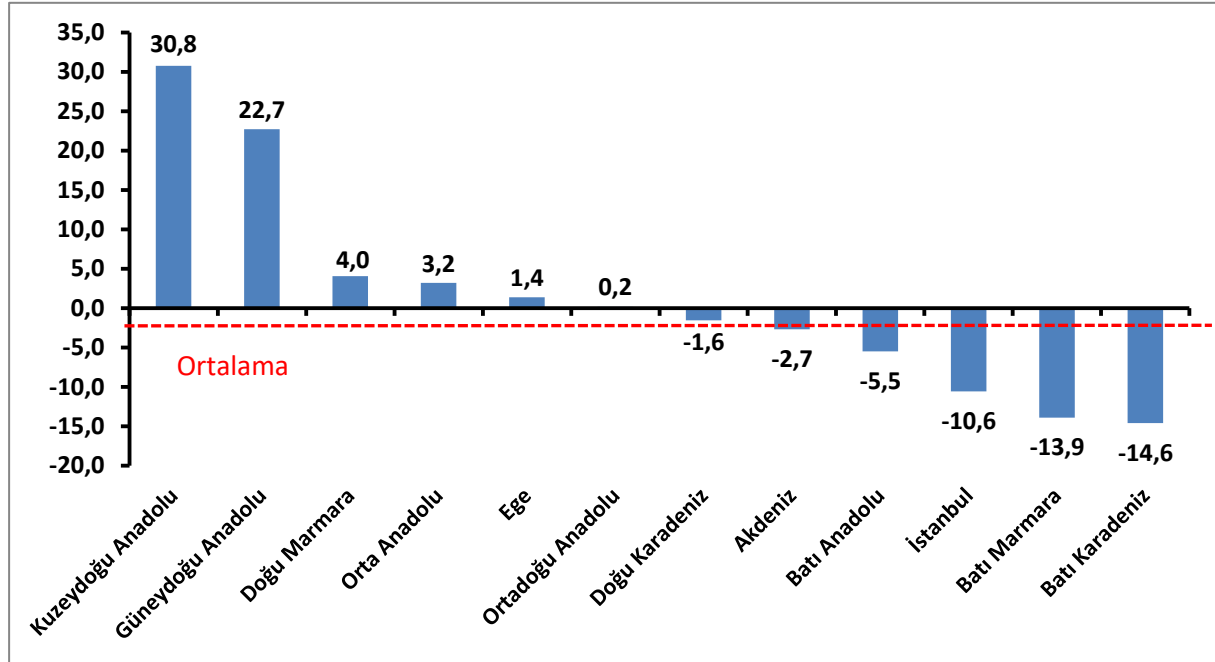
Şekil-4. Alt sektör bazında TEPE'nin Ocak 2024'te geçen yılın aynı dönemine göre değişimi (puan)

Perakende güveni en fazla Batı Karadeniz’de geriledi

Perakende güvenine bölgeler itibarıyla bakıldığında, Ocak 2024’te, Kuzeydoğu Anadolu, Güneydoğu Anadolu, Doğu Marmara, Orta Anadolu, Ege, Ortadoğu Anadolu ve Doğu Karadeniz bölgelerindeki değişim ortalamasının üzerinde gerçekleşirken, Akdeniz, Batı Anadolu, İstanbul, Batı Marmara ve Batı Karadeniz bölgelerinde ise ortalamasının altında gerçekleşti.

Şekil-5. Bölgeler bazında TEPE’nin Ocak 2024’te geçen yılın aynı dönemine göre değişimi (puan)*

* Akdeniz, Adana, Antalya, Mersin, Osmaniye; Batı Anadolu, Ankara, Konya; Batı Karadeniz, Kastamonu, Samsun, Tokat, Zonguldak; Batı Marmara, Balıkesir, Tekirdağ; Doğu Karadeniz, Ordu, Trabzon; Doğu Marmara, Bursa, Eskişehir, Kocaeli, Yalova; Ege, Denizli, İzmir, Kütahya, Muğla, Uşak; Güneydoğu Anadolu, Diyarbakır, Gaziantep, Mardin; Kuzeydoğu Anadolu, Erzurum; Orta Anadolu, Kayseri, Niğde; Ortadoğu Anadolu, Malatya ve Van illerini kapsamaktadır.

Perakendecilerin son 3 aydaki iş durumlarına yönelik değerlendirmeleri kötümser

TEPE anketine soru bazında ve alt endekslerin denge değerleri olarak bakıldığında, geçtiğimiz 3 ayda işlerin gelişimi değerlendirmelerinde endekslerin yüksek oranlı negatif değerler alması dikkat çekmektedir. Benzer şekilde, önümüzdeki 3 ayda tedarikçilerden sipariş ve satış beklentilerine ilişkin göstergeler de olumsuz görünüme işaret etmektedir. Önümüzdeki 3 ayda satış fiyatı beklentisi ise geçen yılın aynı ayına göre gerilese de yüksek seviyede gerçekleşmiştir. Eğilimler incelendiğinde ise, Ocak 2024'te "geçtiğimiz 3 ayda işlerin gelişimi" ve "önümüzdeki 3 ayda tedarikçilerden satış beklentisi" dışındaki tüm değerlendirme ve beklentiler Ocak 2023'e kıyasla iyileşirken satış fiyatında artış bekleyenlerin oranı ise geriledi. Bir önceki aya kıyasla bakıldığında ise "mevcut stok düzeyi" dışındaki tüm değerlendirme ve beklentiler Aralık 2023'e kıyasla olumsuz yönde değişirken "önümüzdeki 3 ayda satış fiyatı beklentisi" ise arttı.

Tablo-4. TEPE soru bazında detaylı sonuçlar (puan)

Sorular	Endeks 01/2023	Endeks 12/2023	Endeks 01/2024	Bir önceki aya göre değişim 01/2024	Bir önceki yılın aynı ayına göre değişim 01/2024
Geçtiğimiz üç ayda işlerinizin gelişimi ne yönde oldu?	-28,0	-44,1	-46,0	-1,9	-18,0
Mevcut stok düzeyiniz hakkında ne düşünüyorsunuz? ²	5,9	13,7	19,8	6,1	13,9
Tedarikçilerden siparişlerinizin önümüzdeki üç ayda ne yönde değişeceğini düşünüyorsunuz?	-19,9	-3,7	-5,6	-1,9	14,3
Satışlarınızın önümüzdeki üç ayda ne yönde değişeceğini düşünüyorsunuz?	-7,6	-9,3	-9,6	-0,3	-2,0
İstihdam ettiğiniz personel sayısının önümüzdeki üç ayda ne yönde değişeceğini düşünüyorsunuz?	-5,0	1,2	-0,4	-1,6	4,6
Satış fiyatlarınızın önümüzdeki üç ayda ne yönde değişeceğini düşünüyorsunuz?	95,6	57,3	60,3	3,0	-35,3
İşleriniz geçen yılın aynı dönemine göre bu yıl nasıl gelişti?	-41,5	-25,0	-29,5	-4,5	12,0
Mağaza sayınızın gelecek yıl nasıl değişmesini bekliyorsunuz?	-1,9	4,2	2,0	-2,2	3,9

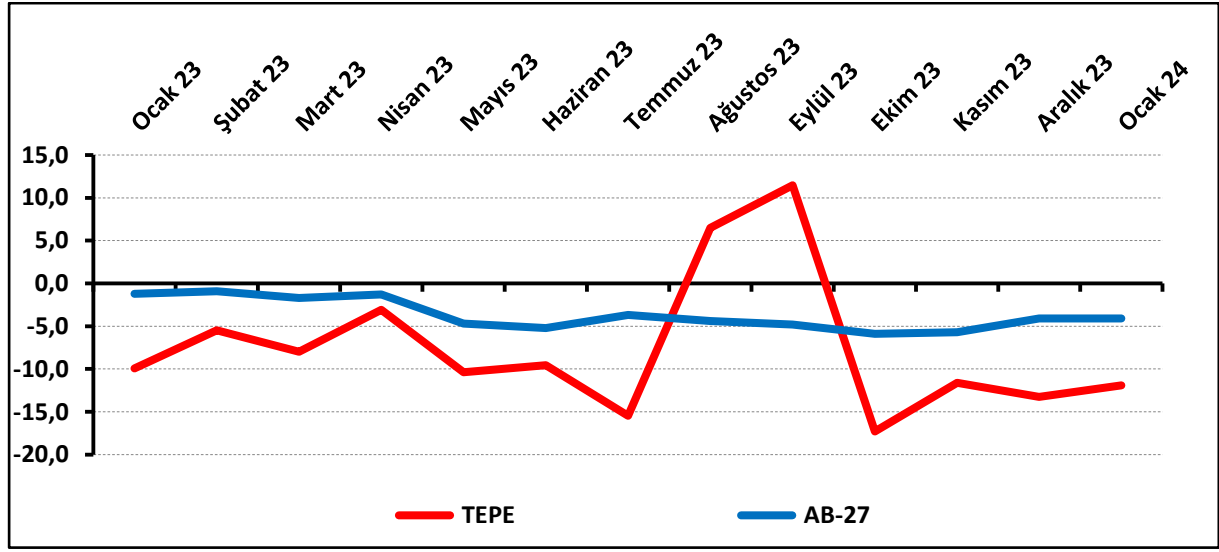
² Stok düzeyinde pozitif değer stok düzeyinin normalin altında olduğunu ifade etmektedir.

Tablodaki (-) değerler negatif beklentilerin pozitif beklentilerden fazla olduğunu ifade etmektedir.

AB'de perakende güveni geçen aya kıyasla değişmezken, geçen yıla kıyasla azaldı

Mart 2022'den bu yana olumsuz görünüm gösteren ve negatif değerler alan AB-27 Perakende Güven Endeksi, Ocak 2024'te de -4,1 puan değerini aldı. Değişim, geçen yılın aynı dönemine göre 2,9 puan azalırken bir önceki aya göre ise aynı kaldı. Öte yandan TEPE, Ağustos ve Eylül ayları dışında son 12 ayda negatif değerler aldı.

Şekil-6. TEPE ile AB-27 Perakende Endeksinin karşılaştırılması (Ocak 2023 – Ocak 2024)

Tablo-5. AB-27

	Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Haziran	Temmuz	Ağustos	Eylül	Ekim	Kasım	Aralık
2022	4,2	5,5	-2,1	-4,0	-3,1	-3,6	-5,8	-5,1	-6,9	-5,8	-5,6	-3,0
2023	-1,2	-0,9	-1,7	-1,3	-4,7	-5,2	-3,7	-4,4	-4,8	-5,9	-5,7	-4,1
2024	-4,1											

Ocak 2024'te perakende güveni yıllık değişiminde Türkiye, AB-27 ve Euro Bölgesi ortalamalarının üzerinde değer aldı

Türkiye ve AB-27 ülkelerinin Perakende Güven Endeksleri değerlendirildiğinde, Ocak ayında geçen yıla göre en fazla artış gösteren ülke Danimarka oldu. Danimarka'yı İsveç ve Finlandiya takip etti. Bölge ortalamalarındaki değişim Euro Bölgesi'nde -4,9 puan, AB-27'de ise 2,9 puan oldu. Bir önceki aya göre gelişmeler değerlendirildiğinde, en yüksek artış Malta'da yaşandı; bölge ortalamaları ise AB-27'de aynı kalırken Euro Bölgesi'nde -0,2 puan oldu. Türkiye'nin perakende güveni yıllık değişiminde AB-27 ve Euro Bölgesi ortalamalarının üzerinde olduğu görüldü.

Tablo-6. AB-27 Ülkeleri** ve Türkiye'nin Perakende Güven Endeksi karşılaştırmaları (Ocak 2023 ve Aralık 2023'e göre)

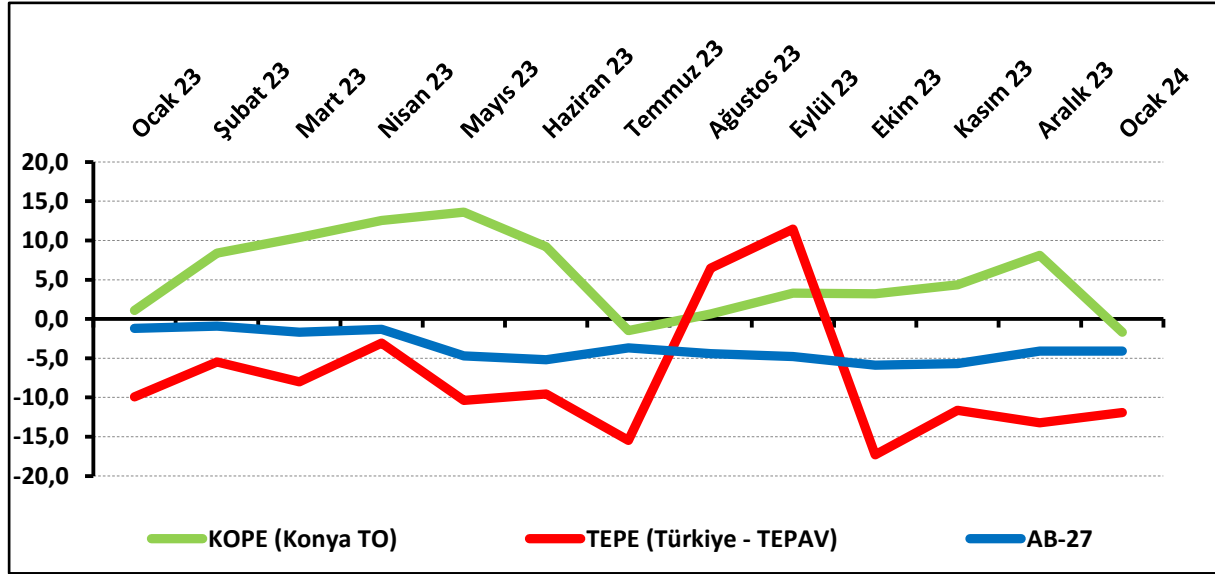
Ülkeler	Ocak 2023'e göre Perakende Güven Endeksi'ndeki Değişim (Puan)*	Aralık 2023'e göre Perakende Güven Endeksi'ndeki Değişim (Puan)
Danimarka	30,7	4,6
İsveç	19,3	3,6
Finlandiya	13,4	7,3
Sırbistan	4,7	0,7
Hırvatistan	4,7	-2,6
Makedonya Cumhuriyeti	4,5	2,1
Polonya	2,5	-0,2
Romanya	2,5	2,3
İtalya	2,2	3,2
Macaristan	1,5	0,8
Malta	1,0	10,4
Arnavutluk	0,7	-0,6
İspanya	-0,3	2,7
Portekiz	-0,4	-1,5
Güney Kıbrıs Rum Yönetimi	-0,4	0,3
Belçika	-0,5	-1,8
Slovenya	-1,2	2,6
Litvanya	-1,5	0,4
Türkiye	-2,0	1,3
AB-27	-2,9	0,0
Hollanda	-3,6	7,1
Çek Cumhuriyeti	-4,6	-2,3
Euro Bölgesi-19	-4,9	-0,2
Karadağ	-5,1	-0,7
Fransa	-5,9	3,6
Bulgaristan	-6,1	-0,7
Letonya	-6,9	-3,1
Slovakya	-8,1	-0,5
Yunanistan	-9,4	-11,5
Almanya	-10,0	-6,3
Estonya	-14,0	-1,2
Avusturya	-16,6	-11,8

*Sıralama Ocak 2023 değişimine göre yapılmıştır.

Konya'da perakende güveni Türkiye genelinden daha iyi performans sergiledi

TEPAV ve Konya Ticaret Odası (KTO) iş birliğinde hazırlanan Konya Perakende Güven Endeksi (KOPE), Ocak 2024'te geçen yılın aynı dönemine göre 2,8 puan, bir önceki aya göre 9,8 puan azalışla -1,7 puan değerini aldı. KOPE, Ocak ayında Türkiye genelinden ve AB-27'den daha olumlu bir perakende güvenine işaret etmektedir.

Şekil-7. KOPE, TEPE ile AB-27 Perakende Endeksinin karşılaştırılması (Ocak 2023 – Ocak 2024)

Tablo-7. Konya Perakende Güven Endeksi

	Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Haziran	Temmuz	Ağustos	Eylül	Ekim	Kasım	Aralık
2022	10,6	-0,5	2,3	8,5	8,7	3,8	6,6	10,7	11,2	14,8	5,2	5,9
2023	1,1	8,4	10,4	12,5	13,6	9,2	-1,5	0,7	3,3	3,2	4,3	8,1
2024	-1,7											